

การพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

TEACHER COMPETENCY DEVELOPMENT FOR LEARNING
MANAGEMENT IN THE 21ST CENTURY OF SCHOOLS UNDER THE
LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION, HANG DONG DISTRICT,
CHIANG MAI PROVINCE

¹ธิดากาญจน์ หินเดช, ²สังวาร์ วังแจ่ม, ³ทัศนีย์ บุญมาภิ และ ⁴สุรศักดิ์ สุทธสิริ

¹Thidakan Hindet, ²Sangwan Wangcham, ³Tasnee Boonmaphi
and ⁴Surasak Suttasiri

¹มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, ประเทศไทย

¹North-Chiang Mai University, Thailand

¹wannanung11@gmail.com, ²sungw_edq@yahoo.co.th, ³tasnee99@gmail.com,
⁴surasak@northcm.ac.th

Received : January 30, 2024; Revised : March 24, 2024; Accepted : April 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 104 คน ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เลือกแบบเจาะจงจากผู้บริหารและครู จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการ

¹ นักศึกษา, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

² อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

³ อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

⁴ อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

ทำงานเป็นทีม ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมัลติมีเดีย และด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้ ผู้บริหารควรสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินการและปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับสถานะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีนโยบายให้ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา สามารถสร้างและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น ส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ แบ่งปันแนวคิด เพื่อพัฒนาแนวทางการสอนและสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสม แสดงบทบาทผู้นำ และผู้ตามให้เหมาะสมตามโอกาส ฝึกการเป็นผู้ตามที่ดี เพื่อก้าวเป็นผู้นำที่ดีกว่า

คำสำคัญ : สมรรถนะครู; การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research aimed to study teacher competency and teacher competency development guidelines for learning management in the 21st century of schools under the local government organization, Hang Dong District, Chiang Mai Province. The sample included 104 administrators and teachers. The tools were questionnaires and interview forms, data analysis by determining the mean and standard deviation. The results revealed that teacher competencies for learning management in the 21st century of schools under the local government organization in Hang Dong District, Chiang Mai Province, in overall, were at a high level. When considering the list of aspects, the highest average order came down as follows: ethics and teacher professional ethics; and team work were at the highest level; curriculum management and learning management; measurement and evaluation of learning; information technology and multimedia; and the synthesis, analysis, and research to develop learners were at a high level, respectively. Teacher competency development guidelines for learning management in the 21st century of schools under the local government organization, Hang Dong District, Chiang Mai Province were as follows: administrator should build knowledge and understanding of the use of technology to assist in the work to enhance implementation and conduct themselves appropriately according to the philosophy of sufficiency economy. There should be a policy for teachers to measure and evaluate a variety of learning outcomes and appropriate to learners, build knowledge and understanding of the school curriculum, create and develop learning curricula that are consistent with the core and local curriculum, encourage professional progress, share ideas to develop teaching practices and create appropriate learning environments, show the role of

leaders and followers according to the opportunities, practice good followership to become a better leader.

Keywords : teacher competency; learning management in the 21st century; the local government organization

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็ว ในวงการศึกษากิจการที่จะพัฒนาผู้เรียนได้ต้องอาศัยครูที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง ครูยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว ในขณะเดียวกันต้องมีทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งไม่เหมือนครูในศตวรรษที่ 20 หรือ 19 (วิจารณ์ พานิช, 2558) ในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่เข้าถึงนวัตกรรม บริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในมิติที่ถูกต้อง (วันทนา สิงห์นา, 2560) สอดคล้องกับ วิทยากร เชียงกุล (2559) กล่าวถึงแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาไทยให้ก้าวหน้าทันโลกในศตวรรษที่ 21 ต้องปฏิรูปครูใหม่ให้มีความรู้ ทักษะและคุณสมบัติแบบใหม่ก่อน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนต้องเปลี่ยนแปลง จากการสอนแบบบรรยาย มาเป็นการเรียนรู้แบบสัมมนา ทดลองทำโครงการวิจัย ทำความเข้าใจปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาผู้เรียนจะต้องค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น ครูเปลี่ยนจากผู้บรรยายเป็นโค้ช

ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดงจังหวัดเชียงใหม่ ได้พยายามยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิตแก่นักเรียน สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดกระบวนการคิดและแก้ปัญหาให้สามารถเติบโตในสังคมอย่างมีคุณค่า ครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 แต่จากผลการทดสอบเพื่อประเมินความสามารถในการอ่านของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้านการอ่านออกเสียงและการอ่านรู้ เรื่องผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของระดับโรงเรียนส่วนใหญ่ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าระดับประเทศ นั้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องยกระดับด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน เนื่องจากปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากสมรรถนะของครูที่ไม่สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ 21 (โรงเรียนเทศบาลหาดง (ประชาคมสร้างสรรค์), โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย, โรงเรียนเทศบาลหนองตองวิทยา, 2565)

จากความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาศักยภาพของครูให้มีความสมบูรณ์และเตรียมพร้อมในทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะสามารถจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้นและก้าวทันโลกได้ดีกว่าเดิม และเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดการพัฒนาครูได้อย่างเหมาะสม และตรงตามความต้องการ ให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลหางดง (ประชาคมสร้างสรรค์) จำนวน 50 คน โรงเรียนต้นแก้ว ผดุงพิทยาลัย จำนวน 76 คน และโรงเรียนเทศบาลหนองตองวิทยา จำนวน 15 คน ปีการศึกษา 2566 รวมทั้งสิ้นจำนวน 141 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 3 โรงเรียน ปีการศึกษา 2566 โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 104 คน ระดับความเชื่อมั่น 95% ผู้ให้ ข้อมูล ใน การ สัมภาษณ์ เลือกแบบเจาะจงจากผู้บริหารและครู แบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ 1 คน และครูที่ได้รับรางวัลครูดีเด่นด้านการจัดการเรียนการสอน 1 คน รวมทั้งหมด 5 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู ของบันเย็น เฟ็ง กระจ่าง (2561) ปาริชาติ ไทยเจริญ (2560) วณิดา ภูขำนิ (2564) สุชาติดา หวังสิทธิเดช(2558) ปรีชา นาราศรี (2564) ฉัตรชัย หวังมีจมี (2560) ธนกุลต อึ้งน้อย (2564) ดารกา บุญกาญจน์ (2563) อติเทพ ไช้เพชร (2562) ธนวัฒน์ สุขเกษม (2564) มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมัลติมีเดีย 2) ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู 3) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 4) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 5) ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 6) ด้านการทำงานเป็นทีม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย โรงเรียน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย สมรรถนะ 6 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดของแต่ละด้านมากำหนดเป็นประเด็นคำถามสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ สถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสังเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21		ระดับสมรรถนะ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมัลติมีเดีย	4.17	0.70	มาก
2	ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.73	0.47	มากที่สุด
3	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.29	0.57	มาก
4	ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.33	0.59	มาก
5	ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.17	0.69	มาก
6	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.57	0.55	มากที่สุด
โดยรวม		4.38	0.59	มาก

จากตาราง 1 พบว่า สมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา ดังนี้ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ใน

ระดับมาก ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมัลติมีเดีย และด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมัลติมีเดีย สมรรถนะครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้ชุดโปรแกรมประมวลผลแบบคลาวด์ สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานผ่านระบบออนไลน์

ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู สมรรถนะครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีความเชื่อมั่น ชื่นชม ภูมิใจในความเป็นครูและองค์กรวิชาชีพครู และมีความซื่อสัตย์สุจริตประพฤติและปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมา ทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจ ไม่คดโกง ตรงต่อเวลา วางแผนการใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปฏิบัติตน/ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงได้เหมาะสมกับสถานะของตน

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สมรรถนะครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนและเหมาะสมตามหลักการวัดและประเมินผล มีการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถสร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ตามสภาพจริง

ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงโดยการปฏิบัติจริง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น

ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน สมรรถนะครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถรวบรวมสารสนเทศและความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้เหมาะสมทันสมัยเหมาะสมกับบทเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน

ด้านการทำงานเป็นทีม สมรรถนะครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้เกียรติ ยกย่องชมเชย ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสม และเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมงาน ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามโอกาส

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ผลดังนี้

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมัลติมีเดีย เรื่อง การใช้ชุดโปรแกรมประมวลผลแบบคลาวด์สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานผ่านระบบออนไลน์ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ จัดอบรมครูและบุคลากร สนับสนุนด้านงบประมาณ ติดตามและประเมินผล ช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่ครูและบุคลากร เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู เรื่อง การปฏิบัติตน/ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เหมาะสมกับสถานะของตน มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูในเรื่องการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพอเพียงได้เหมาะสมกับสถานะของตน เน้นการพออยู่พอใช้ เท่าที่ตนมีอยู่ ใช้จ่ายไม่เกินรายได้ มีการมอบเกียรติบัตรเพื่อยกย่องครูที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีแก่เด็กนักเรียน

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เรื่อง ความสามารถในการสร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ตามสภาพจริง มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรมีนโยบายให้ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน มีแนวทางการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครูและบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผล มาแบ่งปันแนวคิดและสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสม สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ตามสภาพจริง มีการให้คำแนะนำ ติดตาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรในปีการศึกษาถัดไป

ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูและบุคลากรในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา สามารถสร้างและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น จัดทำหลักสูตรอย่างเป็นระบบ กำหนดสาระการเรียนรู้ที่ชัดเจน ให้สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้ ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม มีการให้ข้อเสนอแนะและติดตามผลอย่างใกล้ชิด

ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน เรื่อง การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น มีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยทุกปีการศึกษา ให้มีการนำผลวิจัยไปใช้ต่อกับกรณีศึกษาอื่นที่มีบริบทของปัญหาคล้ายคลึงกัน นำไปพัฒนาต่อยอด แล้วเผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้และพัฒนาต่อไป

ด้านการทำงานเป็นทีม เรื่อง ความสามารถในการแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามโอกาส มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้

ครูและบุคลากรได้แสดงบทบาทผู้นำและผู้ตามให้เหมาะสมตามโอกาส มีการสับเปลี่ยนกลุ่มงานของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจและเรียนรู้งานได้ครบ มีการกำหนดพันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา กำหนดบทบาทให้ชัดเจน เพื่อให้ครูและบุคลากรรับบทบาทและความรับผิดชอบของตนเอง

อภิปรายผล

1. การศึกษาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา ดังนี้ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมัลติมีเดีย และด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดังนี้

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมัลติมีเดีย เรื่องการใช้ชุดโปรแกรมประมวลผลแบบคลาวด์ สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานผ่านระบบออนไลน์ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ จัดอบรมครูและบุคลากร สนับสนุนด้านงบประมาณ ติดตามและประเมินผล ช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่ครูและบุคลากร เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับกานดา พูนลาภทวี (2557) กล่าวว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาครูให้มีความสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปฏิบัติงานด้านการศึกษาให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ของการทำงานสามารถวัดและประเมินได้

ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู เรื่อง การปฏิบัติตน/ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พอเพียงได้เหมาะสมกับสถานะของตน มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูในเรื่องการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พอเพียงได้เหมาะสมกับสถานะของตน มีการมอบเกียรติบัตรเพื่อยกย่องครูที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีแก่เด็ก สอดคล้องกับบอดิเทพ ไขเพชร (2562) กล่าวว่า ครูควรดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือกันกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เรื่อง ความสามารถในการสร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ตามสภาพจริง มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรมีนโยบายให้ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน มีแนวทางการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ตามสภาพจริง มีการให้คำแนะนำ ติดตาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรในปีการศึกษาถัดไป สอดคล้องกับสมศักดิ์ นัทรประยูร (2564) กล่าวว่า การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ ต้องวัดและประเมินผลสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นพื้นฐานของเหตุการณ์ในชีวิตจริงยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญและสัมพันธ์กับการเรียนการสอน

ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูและบุคลากรในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น จัดทำหลักสูตรอย่างเป็นระบบ กำหนดสาระการเรียนรู้ที่ชัดเจน ให้สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้ สอดคล้องกับดารกา บุญกาญจน์ (2563) กล่าวว่า ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรอบรู้ เป็นมืออาชีพ มีความสามารถและศักยภาพสูง เร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น

ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน เรื่อง การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น มีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยทุกปีการศึกษา ให้มีการนำผลวิจัยไปใช้ต่อกับกรณีศึกษาอื่นที่มีบริบทของปัญหาคล้ายคลึงกัน นำไปพัฒนาต่อยอด แล้วเผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้และพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับปาริชาติ ไทยเจริญ (2560) กล่าวว่า ครูนอกจากจะต้องพัฒนาคุณลักษณะในการแสวงหาความรู้แล้ว ยังต้องพัฒนาคุณลักษณะในการผลิตผลงานทางวิชาการ ต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในวิชาการด้านเนื้อหา ด้านวิชาชีพครู และด้านการเป็นผู้นำ

ด้านการทำงานเป็นทีม เรื่อง ความสามารถในการแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามโอกาส มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้แสดงบทบาทผู้นำและผู้ตามให้เหมาะสมตามโอกาส มีการสับเปลี่ยนกลุ่มงานของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนเข้าใจและเรียนรู้งานได้ครบ มีการกำหนดพันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา กำหนดบทบาทให้ชัดเจน เพื่อให้ทุกคนรับบทบาทและความรับผิดชอบของตนเอง สอดคล้องกับวนิดา ภูขำนิ (2564) กล่าวว่า ครูควรมีทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมได้ แสดงบทบาทการเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัยการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอดงยาง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านที่ควรได้รับการพัฒนามากที่สุด คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมัลติมีเดีย และด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดคุณภาพกับผู้เรียนและให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- โรงเรียนเทศบาลหางดง (ประชาคมสร้างสรรค์). (2565). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565. เชียงใหม่: โรงเรียนเทศบาลหางดง.
- โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย. (2565). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565. เชียงใหม่: โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย.
- โรงเรียนเทศบาลหนองตองวิทยา. (2565). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565. เชียงใหม่: โรงเรียนเทศบาลหนองตองวิทยา.
- กานดา พูนลาภทวี, อีรพงษ์ วิริยานนท์ และกรรณ จรรย์วายุวัฒน์. (2557). สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของครู. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 15(2), 148.
- ฉัตรชัย หวังมีจมี. (2560). สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 : ปรับการเรียนรู้ เปลี่ยนสมรรถนะ. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 12(2), 47-63.
- ดารา บัญญาญจน์. (2563). ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต 3 พระใหญ่เขื่องใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย มหาวิทยาลัยราชธานี, 4(3), 345-357.
- ชนกฤต อึ้งน้อย. (2564). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 23(2), 169-180.
- ชนวัฒน์ สุขเกษม เสาวณี สิริสุขศิลป์ และวัลลภา อาริรัตน์. (2564). รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูผู้ช่วยในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 11(1), 185-193.
- บันเย็น เพ็งกระจ่าง. (2561). การพัฒนาครูด้านการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสาธิตนวัตกรรม คลองหลวง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก.
- ปรีชา นาราศรี. (2564). แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ปาริชาติ ไทยเจริญ. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะของครูวิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วนิดา ภูขำนิ. (2564). การพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: กรณีโรงเรียนบ้านนาตาลคำขัว. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วันทนา สิงห์นา. (2560). ผลการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เสริมด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ต่อมโนมติลม ฟ้า อากาศของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 7 (ฉบับพิเศษ), 80-93.
- วิจารณ์ พานิช. (2558). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิทยากร เชียงกุล. (2559). สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร”. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- สุชาดา หวังสิทธิเดช และคณะ. (2558). การศึกษาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ ฉัตรประยูร. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อดิเทพ ไช้เพชร. (2562). การพัฒนาสมรรถนะครูวิชาชีพเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

